

БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> (дата звернення: 16.04.2020).

5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : затв. Наказом М-ва фінансів України // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (дата звернення: 16.04.2020).

6. Ямборко Г. А. Механізм управління дебіторською заборгованістю підприємства. *International Electronic Scientific Journal*. 2017. № 3. С. 51–57.

УДК 342.25

Вінницька О. А., к.е.н., доцент

Бровко Н. В., студентка

*Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань, Україна*

ВПЛИВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Найбільш важливим чинником збільшення фінансової спроможності регіону є формування фінансової незалежності органів місцевого самоврядування. Тому сприяння сталому розвитку територіальних громад і, як наслідок, збільшення їх фінансового самозабезпечення є пріоритетним завданням органів місцевого самоврядування.

Основою фінансової діяльності ОТГ, є місцеві бюджети. Вони посідають особливе місце у бюджеті країни і мають багатовекторний характер. Їх можна розглядати як систему фінансових відносин, що складаються між місцевими та державним бюджетами, а також усередині сукупності місцевих бюджетів. Таким чином, місцеві бюджети – це балансові розрахунки доходів і витрат, які мобілізуються й витрачаються на відповідній території. І саме завдяки організаційним формам стає можливим використання бюджету як інструменту управління розвитку регіону [4, с.304]. Бюджет сьогодні є найважливішим джерелом фінансування соціально-економічних програм розвитку регіонів [2]. Доходи місцевих бюджетів є вагомою складовою системи фінансових відносин, ефективна політика щодо їх формування визначає здатність виконання видаткових зобов'язань органів місцевого самоврядування для забезпечення соціально-економічного розвитку територій [3].

Характеристику фінансових аспектів діяльності ОТГ і спроможність їх місцевих бюджетів до самозабезпечення здійснюють за такими показниками [1]:

1. доходи на душу населення;
2. рівень дотаційності бюджетів;
3. питома вага видатків на утримання апарату управління у фінансових ресурсах ОТГ;
4. питома вага заробітної плати у видатках загального фонду.

Досить значний вплив на фінансову спроможність територіальних громад має чисельність населення, що проживає на території громади. Тобто, зі

зростанням кількості жителів зменшується залежність бюджетів таких громад від державного бюджету. Для більш зручного їх характеризування, усі ОТГ було сформовано у 5 груп за кількістю населення (табл. 1).

Як видно з таблиці, чим більша кількість населення і ОТГ, тим вища заробітна плата, але менша питома вага суми заробітної плати у видатках загального фонду. Рівень дотаційності бюджету також зменшується з залежності від кількості осіб – чим більша кількість населення проживає на території громади, тим менший відсоток від загальної суми доходів скрадають дотації.

Таблиця 1 – Вплив чисельності населення ОТГ на збалансованість їх бюджетів за 9 місяців 2019 року*

Група	Наявне населення	Площа території ОТГ, кв.м	Доходи загального фонду на 1-го мешканця, (грн)	Рівень дотаційності бюджету (%)	Питома вага видатків на утримання апарату управління (%)	Питома вага суми заробітної плати (%)
Група 1	Населення понад 15 тис.осіб	48702,3	2 979,5	8,1	20,4	73,6
Група 2	Населення від 10 до 15 тис. осіб	25308,4	3 878,2	3,3	20,4	69,8
Група 3	Населення від 5 до 10 тис. осіб	56634,1	3 138,0	14,0	30,1	75,0
Група 4	Населення до 5 тис. осіб	47726,6	3 396,2	10,8	35,3	76,2
Група 5	ОТГ-міста обласного значення	5992,0	3 858,5	1,1	17,9	48,9

*Джерело: складено та розраховано автором за даними <https://decentralization.gov.ua>

Даний аналіз свідчить про те, що одним із оптимальних варіантів подальшого розвитку громад із низькими фінансовими показниками є їх приєднання до інших громад та створення більших за площею та кількістю населення ОТГ. Якщо у таких громад на даний момент відсутні перспективи, таке об'єднання дасть можливість оптимізувати територіальну структуру місцевих рад та підвищити інвестиційну привабливість громади (за рахунок наявності більшої території і кількості робочої сили).

Таким чином, ефективне управління фінансами територіальної громади, велика кількість забезпеченого робочими місцями населення дає змогу підвищувати фінансову спроможність громад до самозабезпечення. Подальша реалізація реформи децентралізації та створення більших за площею громад сприятиме динамічному та збалансованому розвитку регіонів та країни в цілому.

Список літератури

1. Бюджети 806 ОТГ. Рейтинг за 9 місяців 2019 року // Децентралізація дає можливості : сайт. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/11877> (дата звернення: 24.04.2020).
2. Вінницька О. А., Чвертко Л. А., Корнієнко Т. О. Міжбюджетні трансферти як інструмент бюджетного регулювання. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 10. С. 31–34.
3. Вінницька О. А. Проблеми формування доходів місцевих бюджетів в умовах децентралізації // *Економіка України в умовах євроінтеграції: виклики та перспективи розвитку* : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Умань, 19 квіт. 2018 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. П. Тичини, Навч.-наук. ін-т економіки та бізнес-освіти. Умань : Візаві, 2018. С. 157–160.
4. Кужелєв М. О., Плахотнюк В. В. Формування місцевих бюджетів в умовах бюджетної децентралізації. *Економічний вісник університету*. 2018. Вип. 36/1. С. 302–312.

УДК 657

Вовк В. В., Корпан А. В., студенти

Науковий керівник: Клепанчук О. Ю., к.е.н., доцент кафедри фінансового менеджменту

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна

НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД КРАЇН ЄС

Економічний розвиток світу та окремих країн залежить від низки факторів, серед яких одне з основних займає фіскальна політика. Актуальність цієї теми полягає в тому, що сучасна економічна ситуація обумовлює необхідність підвищення ефективності управління державними фінансами в Україні. Одним з основних засобів здійснення такого управління виступає податкова система, яка за часи незалежності нашої країни зазнала значних реформувань.

Метою даної роботи є визначення сучасного стану та можливостей, а також перспектив реалізації фіскальної реформи в нашій державі. Протягом дослідження передбачено аналіз статистичних даних доходів державного бюджету України та проблем, які існують.

За основу взято досвід інших розвинених країн, дані з сайту Міністерства фінансів України та електронних наукових фахових видань з даної тематики.

Аналізуючи доходи державного бюджету України за податковими надходженнями в період 2019 року, бачимо, що вони значно зросли в порівнянні з попередніми роками. До прикладу, в 2019 році податкові надходження становили 799776,0 млн грн (рис. 2), тоді як в 2015 році ця цифра складала 409417,5 млн грн (рис. 1).

Реформа оподаткування в Україні здійснюється щороку з метою вдосконалення наявної системи. З цією метою в 2020 році Верховна Рада